

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
108. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Péntek
1932. évi május 13

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helyiségekben, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalón elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

ÜTÖTT A CSELEKVÉS ÓRÁJA

Irtó: Szele Béla dr.

Embernek voltak nálam. Siró, panaszkodó, elkeseredett, kétségbeesett emberek. Emberek, akiket hosszú évek óta ismerek. Akik becsülettel munkával szolgálták a köznek érdekét, akik kiérdemelték, hogy ezért öreg napjaikra meglegyen a betevő falatjuk. Emberek, akik régebben polgári jólétben éltek, de akik most lerongyolódtak, nélkülöznek, éheznek... Vasutas nyugdíjasok voltak. Közismert, tisztességes, becsületben álló emberek, akik ma szemükből patakzó könnyekkel és arcukon a gondok és nélkülözések által szántott barázdákkal nyitják panaszra ajkukat, mert már nem képesek tovább szótlanul tűrni és viselni a nyomorúságnak azt a nehéz keresztjét, melyet a kormányzat mulasztása, rossz gazdálkodása és téves pénzügyi politikája rakott roskadozó vállaikra.

Ezek a jobb napokat látott emberek, akik eddig soha sem kértek, hanem mindig csak adtak a köznek, ezek ma kérészóra csukló ajkakkal és megtörtén járultak elé, hogy elpanaszolják rettenetes helyzetüket. Hosszu, keserves évek munkájával, becsülettel megadott nyugdíjukat nem kapják. Hiába futnak fűhöz-fához, hiába kilincselnek az illetékeseknél: ígéretet esetleg kapnak, de pénzt — nem. És így odajutottak, hogy kénytelenek voltak adósságot csinálni, mikor pedig a hiteltük kimerült, el kellett adogatniuk mindegyiket, hogy az éhező családnak legalább kenyert szerezhessenek. Ma már teljesen kiapadtak a hitelyújtó források, nincsen mit adogatniuk, s mert még mindig nem kapják meg véres verejtékkel megszolgált nyugdíjukat, beköszöntött hajlékukba a nyomor. Az éh! Nincsen kenyér, nincsen enni való. — Bár burgonyát és kenyeret adnának! — jaj! fel egyik keservesen, — hogy öttagu családunk ne pusztuljon éhen!

Ide jutottunk. Ide juttattott az a nagyképi rendszerváltoztatás és az a büns rendszer, mely a földi görögöt megtevesztését előbbreválasztja, mint az országot alkotó nép boldogságának biztosítását. Idáig juttottunk. Ide juttattott az a pénzügyi politika, mely a népet bálványoz és nem számol az élet követelményeivel, mely nem törődik az ország legégetőbb szükségleteivel, hanem csak egyetlen célt hajszol: a hatalom megtartását.

Az egész világon végigszárgult a gazdasági válság tájfunja, az egész világon mindent megrendültek a gazdasági élet alapjai, olyan katasztrófa schol sem zúdult az országra, mint nálunk. Pedig Románia a győztes államok sorába tartozik. Pedig Románia a világ legfejlettebb Kánaán, melyet a Gondviselő Isten megáldott minden jóval, amiből más országoknak még mutatónak sem jutott. És más országokban a tisztviselők még is megkapják fizetésüket, a tanárok és tanítók meg kell, hogy lázongjanak megszolgált béreik miatt és a nyugdíjasok nem dülnek hámmra az éhhalál kaszája előtt.

Az egész ország olyan, mint egy felzavart hangyaboly. Aki a nép között forog, aki a társadalom minden rétegével érintkezik, az látja, hogy mindenütt az elkeseredés, a panaszkodás, a zokog fel. És a kormányzat még sem

tesz elhatározó és gyökeresen orvosló lépést. Adót hajszol, éhező emberek, letört vállalatok utolsó rongyait doboltatja el, de arra nem gondol, hogy megkeresse és megtalálja azt az utat, mely a tizenkettedik órában az állam érdekeinek megfelelően, a kibontakozás révébe juttasson.

LEBRUNT választották meg Franciaország új elnökévé

Páris, május 11.

A francia főváros egyébként szenzációéhes és kíváncsi közönségének szinte apatikussá vált érdektelensége közepette ment végbe kedden délután az új köztársasági elnök megválasztása a történelmi nevezetességű versaillesi kastély trianoni termében. Igaz, hogy csaknem teljes bizonyossággal előre lehetett látni Lebrun szenátornak, a szenátus eddigi elnökének Doumer utódjául való megválasztását, egyrészt mert az államfői székbe az alkotmányos szokások szerint eddig is többnyire a szenátus elnökét ültették, másrészt pedig, mert az új elnökválasztást még az 1928-ban megválasztott parlament eszközölte, amelynek ismeretesen erős jobboldali többsége volt. Ez a többség csakis Lebrunnak, Poincaré bizalmasának kedvezhetett.

A déli órákban Versailles külső képében még alig volt jele annak, hogy a harmadik köztársaság most választja meg tizenegyedik elnökét. A palota környéke csupán d. u. 5 óra felé kezdett megélni, holott az elnökválasztó nemzetgyűlés már kétórákor összeült. Különben a híres kastélyt több gyalogos és lovasezred zárta körül és emellett az összes odavezető utakra rendőrkordont is állítottak, amely csak rendkívül szigorú ellenőrzés után engedte át az érdeklődőket. Ugyanakkor a Páris és Versailles közötti pályaudvarokat, hidakat és közlekedési göcponthozat harci készenlétebe helyezett katónaság őrizte. Így azután mindenütt a legteljesebb rend uralkodott.

A szenátorokon és a már lejárt mandátumu képviselőkön kívül a trianoni terembe gyűlt az egész diplomáciai kar, valamint Páris felső tizezrének minden előkelősége.

Az elnökválasztó nemzetgyűlést röviddel kétóra után nyitotta meg Lebrun ideiglenes elnök. A francia parlamentarizmus hagyománya szerint papírvágó kést dugott egy csukott könyv lapjai közé, amely a képviselők és szenátorok névsorát tartalmazta. Így a véletlen az M.-betűt jelölte meg, mint amellyel a szavazásnak kezdődnie kellett, miért is elsőnek Malvy képviselő lépett az urnához. Ezzel kezdetét vette az egyhangú, hatalmas választási aktus. A nemzetgyűlés tagjainak három jelölt között kellett

Ez nem mehet így tovább! A kormánynak le kell szállania a hatalomhoz való görcsös ragaszkodás gebéjéről és komolyan hozzá kell látnia ahhoz, hogy bölcs és gyors cselekvéssel begyógyítsa a sebeket, elhallgattassa a panaszokat, belső nyugalmat és megelégedettséget teremtsen. Meg kell keresnie és meg kell találnia a módot arra, hogy a nyugdíjasok kiragadtassanak a nyomor karajából és mindenki megkapja az államtól azt, ami őt törvénytöréssel megilleti.

Nem jó a tüzzel játszani és a hurt a végle-

tekig feszíteni. Ez a legelemibb kormányzat bölcsesség. Ennyit csak tudhat a mai kormányzat is. Ennyit várhat az ország attól a kormánytól, melyet pártokon felül álló szakkormányzatnak nevez az öntetszelgés.

Hallja meg a kormány a nyomorgó nyugdíjasok kétségbeesett felhőrdüléseit és teljesítse velük szemben kötelességét, ha pedig erre képtelen, adja át helyét olyan kormánynak, mely nem csak szónokolni és kérkedni tud, hanem képes az ország belső nyugalma, rendjének, jólétének biztosítására is.

TARDIEU LEMONDOTT.

Ezután megtörtént az új elnök ünnepe, bevonulása az Elysée-be, ahol az esti órákban megjelent Tardieu miniszterelnök s — amint ezt rögtön a vasárnapi pótválasztás után kijelentette, — benyújtotta kormánya lemondását, amit az új elnök elfogadott, felkérve Tardieu-t az ügyek továbbvitelére mindaddig, amíg a június elsején összeülő új képviselőház erőviszonyai alapján megalakulhat az új kormány is.

LEBRUNT IS HALALLAL FENYEGETÉK.

Az elnökválasztással kapcsolatban foganatosított szigorú óvintézkedések nagy feltűnést keltettek Párisban. A Liberté szerint ezekre az a körülmény adott okot, hogy Lebrun elnök kedden délelőtt, tehát még megválasztása előtt, névtelen levelet kapott, amelyben megfenyegették, hogy ő is Doumer sorsára jut.

A rendőrség erőteljes nyomozást indított a névtelen levél íróinak a kiderítésére.

Rist elutazik

és személyes referátuma alapján fognak Párisban dönteni Románia pénzügyi szanálásáról

Bukarest, május 11.

Szerdán délből Charles Rist, a Bukarestben vizsgálódó francia pénzügyi szakértők vezére és legfőbb irányítója, kihallgatásnak jelentkezett az uralkodó előtt.

Charles Rist mintegy fél óráig tartózkodott a király dolgozó szobájában. E látogatásról nem adtak ki semmiféle hivatalos jelentést. A lapok úgy tudják, hogy a francia ellenőrző bizottság befejezte munkáját. Charles Rist erről tett volna jelentést a királynak s aztán bucsuzkodott is, mert hamarosan utra kel Páris felé.

Az eddigi programban ugyanis változás állott be. A francia szakértők olyan helyzetben találták az állam pénzügyi viszonyait, hogy nem mernek dönteni a maguk szakállára, különösen abban a kérdésben, hogy szabad-e Romániát to-

vább is kényszeríteni a külföldi adósságok pontos törlesztésére, vagy nem.

A szanálás terve sem lehet olyan szűk körű és könnyű, hogy Rist ur és munkatársai végleges javaslatokkal jöhetnének s ezért úgy határoztak, hogy Rist utazzék haza Párisba, terjessze a vizsgálat anyagát a maga teljességében az illetékesek elé s aztán ott, Párisban döntsék el, hogy milyen álláspontot foglalnak el a külföldi adósságok törlesztése, vagy nem törlesztése kérdésében s ugyancsak ott állítsák össze azt a végleges szanálási tervet, amit ajánlani fognak a román kormánynak.

Szerdán délután Rist még Jorgával és Argetoianuval folytatott hosszas megbeszélést. Valószínű, hogy már csütörtökön utazik.

VEREBES ERNŐ BUKARESTBEN

sajnálkozik a sikerein és egy kisfizetésű tanári katedra után vágyódik

Bukarest, május 11.
Bukarestben néhány ezer nő szerelmes Verebes Ernőbe, aki egyike ama legendás külföldi magyar karriernek, amelynek belföldön egyáltalában meg sem teremhetnének. Az expresszet, amellyel a román fővárosba érkezett, Ploestitől kezdve a rajongó hölgyek serege lepte el. Azonban némi csalódás volt csak a jutalmuk a jegy áráért és naiv lelkesedésükért. Verebes ugyanis egy hölgygel érkezett, egy feltűnő szépséggel és vakítóan széke filmszépességgel, akit a plakátok így hirdettek:

— Németország legszebb asszonya!
Noha a neve *Tubay Anna* s így nem kell nagy találékonyság hozzá, hogy a legszebb asszony ugyan lehet, de legfeljebb Magyarország legszebb asszonya.

A szálloda előtt, amelyben Verebes lakik, ifjú kisasszonyok csapata lelkesedik és várja az alkalmat, hogy autogram-kérés ürügyével bekövetkezzék az az ismeretség, mely a bukaresti gépirokkasszony és a világhírű mozisínész érdekes fordulatokban gazdag, de mindenesetre happy enddel lezáruló kalandjához vezet.

A szobája tömve van virágokkal és ilatos névjegyekkel. Verebes népszerűsége, bármilyen nagy legyen is egyébként, magyar földön — nyilván a senki sem lehet próféta a saját hazájában elve alapján, — meg sem közelíti azt a tömeghódolatot, mellyel a román főváros körülveszi.

A filmdarabokban könnyed, táncos figurákat játszik igen sok talentummal. Azonban vérbeli színész lévén, lelkeben egy klasszikus dráma hőse rejtezik s csupán az alkalomra vár, hogy tragikus tehetségeit megcsillogtassa.

A színészeti akadémiát Budapesten végezte.

— A legtehetségesebb növendék voltam. A végén ki is tüntettek egy... drámai alakításomért! — mondja szomorúan. Ugyanis drámai színésznek indult s a magyar színpadokon eleinte komoly prózai szerepeket játszott.

— Egy Shakespeare-dráma címszerepében, bármilyen valószínűtlenül hangozzék is, felfedezték bennem a komikust. Innen azután már csak egy lépés volt az operettig. Ebben a műfajban, sajnos, rendkívüli sikereket értem el... A film számára is bonvivanti mivoltomban fedeztek fel. Egy híres berlini rendező meg látott a Cigánybáró főszerepében. Erre azonnal leszerződöttetett és kivitt a német fővárosba... drámai színésznek.

Elmondja, hogy ma talán vezető drámai színész lehetne, ha közbe nem lép a végzet. Mely ezúttal egy ló alakjában jelentkezett.

— Első filmalakításom a „*Lovas ember*” című dráma főszerepe volt. A film

meséjére már magam sem emlékezem, azonban az felejtethetetlen marad részemre, hogy leestem a lóról, mely a drámában kollégám volt. Ez a zuhanás egyben lerántott a színészet drámai magaslatáról is. A „*Lovas ember*”-t leforgatták mással, én pedig a „*Maricza grófnő*” címszerepét kényszerültem vállalni. Sajnos, ismételhetem, operettsikereim filmen is rendkívüliek voltak.

— Ön sajnálkozik a sikerein... pedig annyit keres velük, mint amennyit ezer munkás sem. Pedig egy munkás teljesítménye az önéhez viszonyítva, természetesen csak fizikai szempontból, még nagyobb díjazást érdemelne...

— Téved. Látszik, hogy nem ismeri a filmzés technikáját. Én például évek óta reggeli öt óraker kelek és késő este jutok csak ágyba. Virradattól éjszakáig dolgozom egyfolytában. Nem tulzok, ha azt mondom, hogy halálosan ki vagyok merülve. *S emellett úgy érzem, hogy az*

életem tönkrement. Ugyanis két hónapig nem szerettem csak soha az életemben: lefeküdni és felkelni. A film pedig pont erre a kettőre szorít rá. Képzeld el, ha olyan pályán lenne, mely két legjellegzetesebb hajlandóságát gyilkos környezettességgel lehetetlenné tenné... Ami pedig a keresetemet illeti! Valóban sok pénzt kapok. Viszonylagosan. Ez a viszonylagosság azonban szociális problémák s nem lehet kívánni éppen tölem, akinek a saját szakmám egyetlen óra szabad időt sem hagy, hogy szociológiai bírálatokkal gyötörjem a lelkiismeretemet azért, amiért történetesen nem vagyok kisfizetésű könyvelő.

— De kérem, én nem szemrehányásképpen mondtam... inkább irigykedésből. Egyébként úgy látszik, hogy a társadalom kérdéseivel nem foglalkozik. Mi érdekli leginkább?

— Természetesen a színház. Mert nemcsak filmet játszom. Legutóbb például a berlini Metropoltheaterben léptem fel Richard Tauberrel együtt. „*Ein Lied der Liebe*” — ez volt a darab címe. Összel Londonban játszom. Egyébként két új filmemet is forgatják. Az egyik a „*Montblanci meteorológus*”, a másik pedig Abraham Pál „*Hawai rózsá*”-ja. Mind a kétben erősen drámai aláfestésű a szerepem.

— Mi ön szerint az ideális szerep?

— Az, amelyik engedi, hogy délelőtt 11

Fosztogatnak a parasztok Boszniaiban és Horvátországban

Katonai összeesküvést lepleztek le Marburgban

Zágráb, május 11
Több helyről befutó jelentések szerint Jugoszláviában parasztfelkelés tört ki.

Eszerint Horvátország és Bosznia különböző vidékein napok óta forrongások vannak. A parasztok többhelyütt megkísérelték, hogy megostromolják a közeli városokat. Így Banjalkuába betört a környékbéli több száz főnyi csoportja és egész sor üzletet kifosztott. A lázadás részletei egyelőre hiányoznak.

A „*Neues Wiener Extrablatt*” jelentése szerint

Marburgban katonai összeesküvést lepleztek le, amelynek során négy tisztet letartóztattak.

Háromnak később sikerült közülük megszöknie, míg a negyedik, a fogházba való átszállítása előtt, agyonlőtte magát abban a szállodában, ahol elfogták.

A jugoszláv lapcenzúra megtiltotta az ügygel kapcsolatban mindennemű közleményt.

Junius 21-én az erdélyi román bankok birói likvidálást kérnek maguk ellen a konverziós törvény miatt

Nem fizetnek többé kamatot a betétek után és a betétből sem adnak vissza egyelőre semmit

A Solidaritatea viharos közgyűlése Kolozsváron

Kolozsvár, május 11
Az erdélyi és bánáti román pénzügyesek egyesülete, a Solidaritatea rendkívüli közgyűlést tartott Kolozsváron Dreghiciu Petre elnökletével.

Ez a közgyűlés olyan forradalmi jellegű határozatot hozott, amelyek megretentő erővel világítanak be a mai válság szakadékos mélységeibe

és bizonyára óriási visszhangot fognak kelteni az ország határain belül és kívül is.

A közgyűlés összehívására, amint azt Dreghiciu elnök kifejtette, az a helyzet kényszerítette a román pénzügyeseket, a melybe a mezőgazdasági adósságok törvényesodorta őket és amelynek romboló hatásairól a nagy közvéleménynek ugyszólván fogalma is alig volt eddig.

Bontescu Vitcor volt pénzügyi államtitkár, jelenleg hunyadmegyei szenátor szólalt fel elsőnek. Kifejtette, hogy az erdélyi román bankok, részvénytőkéje és tartaléktőkéje egymilliárd 200 millió lejt tesz ki, a betétállomány 3 milliárdot, a visszszámítási hitel pedig 2 milliárdot. Ebből a hatmilliárdos tőkeállományból a kihelyezések fele mezőgazdasági körökre esik.

A konverziós törvény harmadik szakasza ennek a három milliárdnak az 50 százalékát egyszerűen eltünteti, míg a másik 3 milliárdot csak harminc év alatt kaphatják vissza a bankok.

Ez a helyzet nagyon kevés pénzügyeset fog érintetlenül hagyni, míg a legnagyobb részük kénytelen lesz felszámolni.

A törvény nem gondoskodott arról, hogy rendezze a bankok helyzetét is a saját hitelezőikkel szemben,

mert a hat hónapi haladék nem sokat ér ebben a tekintetben. Mit tehetnek ebben a helyzetben a pénzügyesek? Rohanják meg a kisiparos, tisztviselő és más adósaikat? Ezzel talán be tudják hajtani a künnlevőseiket? Nem.

A magánaton való felszámolás sem felel meg, mert költséges és visszaélésekre ad alkalmat. Következésképpen a fenyegetett pénzügyeseknek nincs más választásuk, mint az, hogy kérjék azonnal a birói likvidálásukat. Minden banknak kötelessége, hogy junius 21-én, amikor a csődkezés elleni haladék lejár, hívja össze a rendkívüli közgyűlést, amely a legaprólékosabban tanulmányozás tárgyává tegye a helyzetet. Meg kell találni a bankok megmentésére vezető módot, ami egyenlő a romániai hitel megmentésével.

Bontescu szerint az egyedüli eszköz az, hogy a végleges katasztrófa megakadályozása érdekében meg kell változtatni az alaptőke és a betétállomány közötti arányt. Ma a betétek összege négyszerezés teszi az alaptőkének.

Széleskörű propagandát kell kezdeni, hogy a betétesek a betett pénzüket nagyrészt változtassák át részvénytőkévé, elsőbbségi részvények formájában. Ez a betéteseknek is érdeke.

Groza Péter volt avarészkanus miniszter beszédében azt a megállapítást emelte ki, hogy szándékban dolgoznak az erdélyi román hitel felbomlasztásán. A lelketlen agitátorok arra biztatják a falusi lakosságot, hogy ne fizessenek többé a bankoknak. Maga is jelen volt egy brádi gyűlésen, ahol a papok is ezt prédikálták. Ez ellen a destruktív munka ellen még a kormány is a legszigorúbb eszközökkel kellene fellépnie. Szerinte azonban

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-téle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

órakor keljek fel. De ilyen nem létezik. Eppen ezért ideális.

Verebes egyébként hat nyelvet beszél és állandóan tanul. Valószínűleg le is vizsgázik.

A családom férfiágon emberöltőkre visszamenőleg tanárokból állott. Bennem is olthatatlan szomj é a katedra után. Lehet, ha professzor lennék, a film után vágyódnám... Azt mindenesetre írja meg, hogy igaz, sokat keresek... de éppen olyan elégedetlen vagyok, mintha éheztem.

Megírjuk, ámbár kevés a remény arra, hogy a vidám Verebes pesszimizmusa megvigasztalja azokat, akik valóban éheznek.

ezzel a propagandával azt a célt követik, hogy az erdélyi hitel helyét a bukaresti hitel foglalja el.

Csak hogy a bukaresti urak nem ismerik az erdélyi telekkönyvet. Informálni kellene őket a tényállásról és a francia szakértőket is. A követeléseket, ha szükség van a leszállításukra, szállítsák le az egész vonalon, még a külföldi tartozásokat is beleértve.

Javasolja, hogy a Bontescu által szóval tett propagandát még június 21-ike előtt kell megkezdeni a betétesek között, viszont ha likvidálásra kerül a sor, az összes bankoknak meg kell azt tenniük a legteljesebb szolidaritás jegyében, mert a mai keserves élet helyett sokkal jobb a becsületes kimulás.

Marcus bankigazgató azt fejtegette, hogy a konverziós törvény alapelve nemcsak katasztrófa, hanem egyenesen bolsevista, amelynek bomlasztó hatása majd csak 3-4 hónap múlva fog igazán mutatkozni.

Azt javasolja, hogy június 21-én az összes bankoknak meg kellene kérniük a birói likvidációt maguk ellen.

Velici igazgató azt igyekezett kimutatni, hogy a konverziós törvény végeredményben különböz magánérdekek tömege, amely tökéletesen szétzillesztette a hiteléletet. Ennek

a törvénynek a végrehajtása a fennálló társadalmi rend összeomlásához fog vezetni

Dr. Gherman Laurian kolozsvári bankigazgató a betétesek ostromáról és arról beszélt, hogy a bankokból kiszedett tőkék kiestek a forgalomból.

Azt javasolja, hogy a bankok ne számítsanak többé kamatokat a még bennlevő betétek után. Groza Péter csatlakozik ehhez az indítványhoz, amelyet kiegészít azzal, hogy amíg a helyzet nem tisztázódik, a betéti tőkékből se fizessenek vissza a bankok semmit sem.

Ugyanilyen értelemben szólalt fel Tzanu gyulafehérvári bankigazgató, aki azt hiszi, hogy ezzel az intézkedéssel elérhető lesz, hogy a betétesek szolidaritást fognak vállalni a bankokkal. Végül is a közgyűlés úgy határozott, hogy elfogadja ezt a kiegészített javaslatot, de szabad kezelni, hogy minden pénzügyesnek a határozathoz való alkalmazkodás tekintetében.

Egy további határozatban

a Solidaritatea vezetősége felhatalmazást kapott a közgyűléstől arra, hogy kezdjen fúziós tárgyalásokat az egyes bankok között, valamint, hogy egyes pénzügyeseket hitelszövetkezeteké alakítsanak át.

Gherman Laurian javaslatára kimondotta a közgyűlés, hogy ezeknél a fúzióknál kérni kell a teljes bélyegilleték-menteséget, ugyszintén a betéti tőkének részvénytőkévé történő átalakításánál is. Kivétel a közgyűlés, hogy szállítsa le a kormány más adóskategóriák tartozását, azonkívül csökkentse a pénzügyeseknek a Banca Nationalával szemben, fennálló adósságait is.

Ma este étkése alatt legyen egy szem „Grain de Vals”-t. — Hatása holnap reggelre mutatkozik.

hashajtó

GRAINS de VALS

vértisztító

nővényi és opotherapikus kivonatokból készült

MAJUS 15.

Sikerünk titka

BUTORAINK

minőségében és jutányos

ÁRAINKBAN

rejlik!

**SZÉKELY
ÉS RÉTI**

BUTORGYÁR R. T.

BRASSÓ

BUKAREST

MAROSVÁSÁRHELY

A NAGY POLITIKA

Genf és a budapesti valutakonferencia

(A B. L. külön munkatársától.)

Genf, május 9.

A bessingeni kastély néhány nap múlva újabb vendéglátást fog látni Európa vezető államfőit, akik a Tardieu-féle terv újabb életre keltésével fognak kísérletezni. A Dunavölgye államainak mozgalmára sem Londonban, sem Genfben nem volt kellemes előkészítő, úgyhogy egyszerűen belemert az ügy a francia és német választásokat megelőző általános politikai bizonytalanság ingoványába.

Milyen cselekedeteket lehetett volna várni a bizonytalan pozíciójú fél Brüningtől, a kemény és energikus Tardieutól, vagy a helyzetünket egészen kívülről szemlélő MacDonaldtól, mikor a nagyhatalmak szakértői hosszú hetekig bibelölnek el egy ártatlan jelentést szerkesztve. Egyikük, Sir Frederic Leith Ross, aki Angliát képviselte és az Ausztriának, Magyarországnak, Bulgáriának és Görögországnak nyújtandó pénzügyi segítség dolgában leghajthatatlanabbnak mutatkozott, azt a felfogását fejezte ki, hogy a Nemzetek Szövetsége csak az esetben engedélyezhet új hiteket az említett államoknak, ha ezek Anglia példájára eltérnek az aranyvalutától.

Egészen friss élménst kelt Genfben az a konferencia, amelyet néhány nap múlva Budapesten fognak megtartani a Dunavölgye pénzügyi nehézségeinek orvoslása céljából. Régóta világos már a közgazdászok szemében, hogy minden elérhető gazdaságpolitikai összeműködést valutapolitikai megegyezésnek kell megelőznie Közép Európában. Zilált, nem stabil valutájú és devizarendszabályokkal küzdő országok között el sem lehet képzelni nagyobb szabású kollaboráció kiépítését. S ha a sokat emlegetett Tardieu-féle kezdeményezés el is vesztette politikai rugékonyságát és lendületét, a Népszövetség illetékes tényezői felismerték a helyzetre, amelyben

többé nem lehet elszigetelt jelenségekként letárgyalni a közép-európai államok folytonos segélykéréseit,

hanem olyan megoldást kell találni, amely egyszerűsége mindenkorra rendezni tudja a Dunavölgye területeinek gazdasági életét. Ezért is tulajdonítanak Genfben kiemelkedő jelentőséget az érdekelt közép-európai államok valutaproblémáinak és az általuk követett jegybank-politikáknak. A Nemzetek Szövetsége szakkörében nem mindennapi figyelemmel tekintenek a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a közép-európai intézetek által Budapesten máj. 14-én rendezendő valuta-konferencia elé, melyen a legrelevánsabb politikusok és közgazdászok a kérdés legkiterjedtebb szakértői fogják kitüntetni a közép-európai valutáris helyzet megoldására vezető utakat és konkrét cselekedeteket javasolni a dunai államok áru- és fizetési forgalmának a normális mederbe való mielőbbi visszatérésére.

A Népszövetség gazdasági osztályának egyik irányítója így nyilatkozott a budapesti konferenciával kapcsolatban:

— A Népszövetség gazdasági szakemberei, — hálá a nagynyilvánosság egyre növekvő érdeklődésének, — szüntelenül figyelemmel kísérik Közép-Európa megsemmisítésének ügyét. A közép-európai valutakonferencia leghatásosabb tennivalója az, hogy megakadályozzuk a gazdasági anarchiát, ha elejét tudná venni, hogy tovább mélyesedjenek ott a gazdasági anarhiára valló tünetek. Igen kedvező hatást váltott ki a genfi körökben, hogy a valuta-konferencia Hantos Elemér elnöke alatt folyik majd le, mert a volt magyar államtitkárnak a közép-európai valutakérdésben, valamint a közép-európai Jegybankok együttműködése tárgyában legutóbb a Népszövetséghez benyújtott emlékiratát olyan lépéseknek tekintjük, amely áthidaló tetteket is szülhet a dunai probléma nehézségeinek elsimítása felé. Bár a Hantos-terv egyéni kezdeményezés, mégis sikeresebben illeszti össze a különböző államok közös érdekeit, mint egy olyan akció, amelyet kifejezetten va-

A kisanant megbízottai aláírták az új katonai egyezményt

Demonstráció a revíziós törekvések ellen

Bukarest, május 11.

A külügyminisztériumban hétfőn délután a kisanant-államok képviselőiben Kunzl-Jizersky csehszlovák és Ciolac Antici jugoszláv követ, valamint Románia részéről Ghica külügyminiszter és Samsonovici vezérkari főnök katonai megállapodást írtak alá, amelynek most, a belgrádi kisanant-konferencia előestéjén különös jelentőséget

kell tulajdonítani.

A Cuvantul úgy tudja, hogy nem új katonai egyezményről van szó, hanem csak egy jegyzőkönyvről, amely megszilárdítja és pontosan körülírja a már fennálló katonai szövetségből folyó kötelezettségeket. A jegyzőkönyv aláírásának a tényét viszont egyes körökben a revíziós törekvések elleni demonstrációként is magyarázzák.

Nincsenek meg az országmentés lelki feltételei

Most ül össze először a Nemzeti Gazdasági Tanács,

amelyből csak a szakértők hiányzanak

Bukarest, május 11.

Szerdán délután ül össze először az ugynevezett Nemzeti Gazdasági Tanács, amelynek működéséhez olyan nagy reményeket fűz a kormány. Az előjelek azt mutatják, hogy a kormány csalódni fog. Már a tanács tagjainak a kinevezése sok sértődésre és visszavonásra adott alkalom.

Az ellenzéki pártok sérelmezték, hogy a kormány javaslatára a tanácsba nemcsak szakembereket neveztek ki, s ugyanakkor szándékosan kifejezték a párt-

tok gazdasági szakértőit.

A bukaresti lapok jóslása szerint nem fog sikerülni már az első gyűlés sem. Madgearu és Mihalache nincsenek itt, hon, Camarasescu és Dinu Bratianu pedig nem akarnak elmenni a gyűlésre. Így aztán a Nemzeti Gazdasági Tanács legelső üléséről, amelyen dokumentálisan igazolni kellene a pártfelfülből azzal, hogy minden párt képviselői megjelennek, hiányozni fognak a nemzeti-paraszt-párt, a liberális párt és az Averescu párt legmarkánsabb képviselői.

Vasilescu Carpen kereskedelmi miniszter ragaszkodik lemondásához

Canlacuzino közegészségügyi minisztert is meneszti

Argetoianu és Jorga a király előtt

Bukarest, május 11.

Legutóbbi közlések szerint Argetoianu pénzügyminiszter és Jorga miniszterelnök megegyeztek abban, hogy eltekintenek a kormány gyökeresebb átszervezésétől s mindössze az államtitkári pozíciók egy részét szüntetik meg. Erre a megállapodásra kétségkívül pártszempontokból volt szükség. A miniszterek kicserélését ugyanis mindig olyan harc előzi meg és annyi megbántódás követi, hogy Argetoianu és Jorga a mai körülmények között szerették volna elkerülni ezt a nehéz feladatot.

Közben azonban olyasmi történt, ami az átszervezés kérdését halaszthatatlanná tette.

Vasilescu Carpen kereskedelemügyi miniszter három nappal ezelőtt bejelentette Jorga miniszterelnöknek, hogy lemond a tárcájáról s visszavonul a politikai életből is.

Amely nagy hatalom exponált politikusa irányítaná. Fontos követelmény volna persze, hogy a nagyhatalmak közül biztosítsák Olaszországnak és Németországnak is a blokk tervéhez való hozzájárulását.

— Hogy milyen helyenvaló és mindenképpen időszerű a Budapesten rendezendő valutakonferencia, az egymagában abból a nyilatkozatból is kitűnik, amit most tett Párisban Paul Boncour, Franciaország állandó Népszövetségi delegátusa, aki nyíltan beismerte, hogy ezideig semmiféle közeledést nem sikerült elérni a dunai államok között és ha a Dunavölgye

népei lendíteni akarnak a helyzetükön, akkor lépjenek végre önállóan a cselekvés terére.

— Bármilyen szomorúan hangozzék is: sem a jövő héten induló népszövetségi Tanács üléséről, — amelynek napirendjén ott szerepel egyébként a dunai államok pénzügyi megsegítésének ügye, — sem a lausannei konferenciától nem várhatunk varázsszereket. Igaz, hogy Lausanne éghajlata derűsebb és jobb kedvre hangoló, mint Genf, de a népek közti megbarátkozás és együttműködés eszméjének alaposabban meg kell érlelődnie, amíg egyszer igazán emberi sorsba kerülhetnek a Dunamedence megpróbáltatások átszenvedett népei.

Érdekes felemlíteni ebből az alkalomból, hogy a Népszövetség egyik főtisztviselője, aki éveket az olasz külügyminisztériumban teljesített szolgálatot, Giovanni Gallarati, „Krisis” című könyvében

aki fogadta őket és hosszabb tanácskozási folytatott le velük. Egyelőre még nem lehet tudni, hogy miért történt ez a közös audiencia, politikai körökben azonban úgy tudják, hogy a kormány átszervezésére vonatkozó terveket ismertették az uralkodóval.

Hivatalnok-kormány Ausztriában?

Bécs, május 11.

A kormányválság mindinkább bonyolódik. Dollfussnak ugyanis jólértékeltek szerint nem sikerült a kormányalakítás a próbálkozásai teljesen reménytelenekké váltak. Ennek oka az, hogy a nagynémetek tárgyalni sem akarnak vele, viszont a Heimatblokk csak kimondottan jobboldali kormányban hajlandó részt venni. Ezek után azt hiszik, hogy Dollfuss még a mai nap folyamán visszaadja megbízatását. Politikai körökben az a felfogás alakult ki, hogy amennyiben Dollfuss vállalkozása valóban fiaskót vall, úgy Miklós szövetségi elnök számára nem marad más hátra, minthogy hivatalnok-kormányt bizzon meg addig, amíg sikerül a politikai helyzetet tisztázni.

A kínai felkelők még mindig harcolnak

Mukden, május 11.

Észak-Mandzsuriában a harcok a kínai felkelők és a japán csapatok között napról-napra elkeseredettebbekké válnak. Maa tábornok, aki újabban a szovjetekkel támogatja magát, miután nemrégiben még tagja volt a független Mandzsuria kormányának, hadseregével mindjobban fenyegette Karbin városát. Ezért a japánok most döntő offenzívát indítottak ellene. Csapatát japán repülőraj támadta meg és 4 órán át több mint 100 bombát szórt le közéjük. Természetesen alig lehetett, hogy ezzel a légi támadással a japánoknak sikerült volna véglegesen megdönteni a szívós Maa tábornok ellenállását, amely bizonyára sok borsot tör majd a nipponi hódítók orra alá.

Ezüstöt aranyért!

Egy amerikai szenátor érdekes indítványa

Newyork, május 11.

Haydn szenátor memorandumot nyújtott be Hoover elnökhöz, amelyben kéri, járuljon hozzá ahhoz, hogy

az amerikai Unió adósai 1936-ig ezüstben fizethessék tartozásait.

Hoover elnök megígérte a szenátornak, hogy az érdekes problémára nézve kikéri az illetékesek szakvéleményét s ha azok hozzájárulnak a javaslatához, úgy nem emel ellene vétőt, már amennyiben a kongresszus magáévá teszi.

Haydn szenátor elképzelése szerint az adósságtörlesztés címén befolyó hatalmas ezüstmennyiségeket Amerika teaurálná, amiáltal mesterségesen szabályozhatná az ezüst árait. Ebben Amerika annál is inkább érdekelt, mert Kínában, ahol az ezüstvaluta divik, nagy tőkéket helyeztek ki, amelyek az ezüst elérhetetlenségére folytán komoly veszélybe jutottak. Egyébként az Egyesült Államok jegybankja dollárverésre is felhasználhatná az összegyűlt ezüst egy részét. Politikai és gazdasági körökben Haydn szenátor javaslata nagy érdeklődést váltott ki.

készül letárgyalni mindazokat a lehetőségeket, amelyek kiutaknak látszanak a közép-európai káoszából való kibontakozáshoz. A megoldás főfeltételét a közép-európai államok egymásközi, valamint nagyhatalmi szövetségeikkel való politikai megegyezésben látja. A politikai és vámegyezekkel egyidejűleg Gallarati szorgalmazza a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal által is ajánlott nagyszabású nemzetközi köz munkáknak Közép-Európa területén való véghezvitelét.

Gallarati, aki kitűnő ismerője a magyar életnek és lelkes híve a magyaroknak, azt hirdeti, hogy a Dunamedence ötvenmillió földművesének vásárlóerejét ne az agrártermelés további fokozásával igyekezzenek gyarapítani, hanem a termelés racionalizálásával. „A világozás kibontakozásának kristályozási folyamata Közép-Európában fog megkezdődni.”

S. I.

Jön! „VEREBES ERNŐ” az operettek lelke „személyesen”!

BRASSO „Modern Mozgó” Telefon 518

Ma, szerdán Premier
Greta Garbo
legújabb és legszenzációsabb hangos beszélő,
éneklo slágere, az

„Inspiráció”
Magyar feliratok.

Bolnap, esztörtékön d. u. 3-5-ig
10-15 lejes helyekkel nagy

Következő slágerünk
„EGY PARADICSOMI ÉJSZAKA”
Anny Ondrával

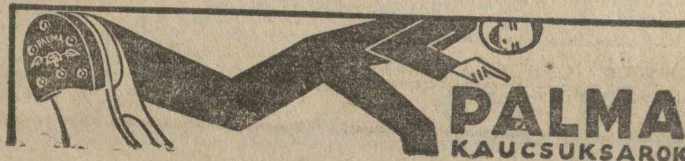
Jön: „A leghér barát”
Charlotte Susa és Gustav Fröhlich el

Matiné: „Az én fiam” hango: film
Emil Janninasai

MAJUS 13.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

B. L. 3. OLDAL

Üzletet akarnak csinálni a gyűjtési akciókon befolyt milliókból

Tüdővészellenes propaganda Brassóban, előre megásott sirokkal, a városi szeméttelről áramló bűzökkel és heti egy orvosi látogatással

Brassó, május 11.

Tüdőbetegek szanatóriuma!

Ha rá gondol az ember és nincsen véletlenül komoly tüdőbaja, akkor szinte odakívánczik. Kies és vadregényes vidéken, tiszta, ózondus atmoszférában fekszik az ilyen szanatórium, ahol a betegek kényelmét, jólétét szolgálja minden és mindenki. Bőséges és finom táplálkozást, tisztaságot, pihenést jelent a tüdőszanatórium a kötelező orvosi gyógykezelésen kívül. A modern orvostudományi kézikönyvek már szinte dogmatikus előírásokat tartalmaznak arra nézve, hogy miképpen kell kinéznie egy tüdőbeteg számára rendeltetett szanatóriumnak.

Nos, álljunk meg szemközt azzal az intézménnyel, amelyben a brassói tüdő-

betegeket ápolják, ott lenn a Spreng alatt szerénykedő kis intézményben. A terepszemle egyenesen hajmeresztő remülést vált ki a kíváncsiskodóból. Aki nem hiszi el, ám tegyen egy kirándulást azon a vidéken és győződjék meg róla személyesen, hogy az ideális fekvésű Brassóban a szegénysorsú tüdőbetegek számára csak a városi szeméttel tőszomszéd-ságában talált megfelelő helyet a jótékonyági intézmény lelkes vezetősége.

Ennek a tüdőbeteggondozónak életéről már néhány brutálisan mellbevágó adatot sorakoztattunk fel, de nem árt ha még egyszer körülnézünk benne és betekintünk a kulisszák mögé. Eppen elég látnivaló van ottan, ahol a jótékonyági akciók jövedelméből altruista alapon gazdálkodást végeznek a brassói szegény tüdővész betegek érdekében.

Önkéntes adományokból — üzleti alaptőke

Eppen azokban a napokban, amikor egy fiatal brassói munkás arra hívta fel a figyelmünket, hogy a Spreng alatt fekvő tüdőbeteggondozóban szeméttel tőszomszéd-ságban egy helyiségben ravatalozzák fel a halálban elpihent betegek holttestét, egészen véletlenül arról is tudomást szereztünk, hogy Cămpănu Liviu dr. egyetemi magántanár, a brassói Mărzescu-kórház igazgató főorvosa lemondott a tüdőbeteggondozó intézetet fenntartó egyesület vezetőségében elfoglalt tagságáról.

Vajon mi vezethette erre a lépésre? Cămpănu dr. kerteles nélkül közli indokait, amikor az újságíró erre vonatkozólag kérdést intéz hozzája:

— Tudni kell, hogy a szóbanforgó brassói tüdőbeteggondozót a Societatea pentru Prophylaxia Tuberculoase című országos egyesület helybeli tagozata tartja fenn. A brassói fiók vezetője Tanasiu asszony. Nos éppen a napokban volt vezetőségi gyűlés, amelyen kiderült, hogy az egyesület a Lövölde-utcában megvett

egy magánházat, azzal a szándékkal, hogy ottan is szanatóriumot rendezzen be. Tanasiu asszony kijelentéseiből az világott ki, hogy ebben a szanatóriumban idegenből jött betegeket akarnak elhelyezni, rendes szanatóriumi díjak mellett. Az egyesületnek azonban nem ez a rendeltetése. Brassónak van körülbelül 400 rendkívül súlyos állapotban levő tüdővész betege, akikről semmiféle gondoskodás nem történik, mert a Spreng közelében, a szeméttel tőszomszéd-ságában levő gondozó intézet sem a fekvésénél, sem pedig berendezésénél fogva nem alkalmas erre a célra. Az egyesület pedig 2.700.000 lejtt adott ki az új házvételre s a szűkebb-körű vezetőség teljes tájékoztatlanságát mutatja az a tény, hogy éppen a város legporosabb és leggondozatlanabb vidékét szemelte ki alkalmas területnek. Ezekre a körülményekre való tekintettel a gyűlésen bejelentettem, hogy kitépek a vezetőségből. Elhatározásomat három indokkal támasztottam alá:

Ezt nem vállalhatom!

1. Nem tudom vállalni a felelősséget azért, hogy az egyesült olyan helyen állítson fel szanatóriumot, amely semmiben sem felel meg a klinikai klimatológia követelményeinek.

2. Nem tűrhetem, hogy a társadalmi gyűjtésekből származó jövedelmekből olyan szanatóriumot rendezzenek be, amely eltekintve attól, hogy alkalmasan helyen fekszik, nem a brassói betegek, hanem idegenek számára készül, üzleti alapon. A Brassóban sanyúló 400 súlyos tuberkulotikus kénytelen idegen helyre menni, mert például a Betegsegélyző is Nagypáradra küldi el a betegeit.

3. Mint orvos nem azonosíthatom magam olyan rendszerrel, amelyben a betegek felvételét nem szakorvos, hanem orvosi szakismerettel nem rendelkező laikus, Tanasiu asszony dönti el.

— Tudomásom van azonban arról, — fejezi be nyilatkozatát Cămpănu dr. —, hogy Gancevici dr. városi tisztí főorvos is ugyanugy bejelentette kilépését az egyesület brassói fiókjának vezetőségéből, mint magam.

Ez a nyilatkozat megadja a szükséges felvilágosítást a brassói tüdőbeteg-probléma néhány homályos fejezetére. Van tehát egy országos intézmény, amely évenként végigkoldulja az országot és az önkéntes adományok filléreiből olyan hatal-

mas összegeket tud beszélni, hogy abból például Brassóban, 2.700.000 lejtt fordíthatnak új szanatórium megvételére. Ennek az új kórháznak azonban semmi köze sincs — Cămpănu dr. felvilágosítása szerint — a kötelező jótékonyági alap-gondolathoz. Rideg üzleti vállalkozásnak készül, amelyben azok a szerencsétlen és elhagyott betegek, akiknek érdekében gyarapítottuk a gyűjtőperselyek tartalmát és a jövőben is gyarapítanunk illenék, nem kaphatnak helyet. Azok csak menjenek szépen a szeméttel tőszomszéd-ságba. Nekik ott is jó.

Mi szívesen elhiszük és nem is kételkedünk abban, hogy St. Irimescu dr., a bukaresti Filaret-szanatórium igazgatója s egyben a romániai tüdővészellenes propaganda leglelkesebb előharcosa, aki elnöke annak az országos egyesületnek, amely a brassói tüdőbeteggondozót fenntartja, nem így képzelel el a nagy horderejű társadalmi és higiénikus problémát. Viszont azt kell feltételeznünk, hogy nincsen tudomása azokról az állapotokról, amelyek emberi érzést és orvostudományi alaptételeket csufolnak meg a brassói intézmény vezetőségében. S nincs is más célunk a brassói tüdőbeteggondozás kulisszatitkainak megírásával, csak az, hogy Irimescu dr., a kiváló szakember és a melegszívű ember tudomást szerezzen ezekről a képtelenségekről, amelyeket

kulturállamban megtűrni a tudomány nevében sem lehet.

Elképzelhető-e eredmény és gyógyulás olyan intézmény kereteiben, ahol a betegek között a lehető legkevesebb táptartalom van, ahol a súlyos betegeket kizavarják az ágyból, ahol nincs lázmérő és ahol...

...ahol a kezelőorvos hetenként egyszer tesz vizitét s akkor is csak azért, hogy az injekciókra szoruló betegeket több kilométer távolságban levő rendelőjébe be-
rendelje?

És ahol a nagy kegyesen felvett betegek kényelmét messzemenő előrelátással csak abban szolgálják, hogy előre megásnak 2-3 sírgödört a „szanatórium” házi temetőjében.

Mi, akik önkéntes adományainkkal ezt az intézményt fenntartjuk, jogosan fordulhatunk Irimescu dr. urhoz, hogy orvosi tudása, a tüdővészellenes propagandában eltöltött munkássága és emberi meggyőződése szerint tud-e igennel felelni az elhangzott kérdésekre?

Finta Zoltán

Barátnője lakásán agyonlőtte magát Rutkai magyar százados

Titokzatos dráma egy budai özeveg lakásában

Budapest, május 11

Titokzatos öngyilkosság tartja izgalomban a magyar fővárost. Budán, a Szent-János-tér 2. szám alatt lakik özeveg Liedke Kelemenné, aki hosszabb idő óta intim barátságban élt Rutkai Gábor századosal. Bár a századosnak felesége és egy tízéves kisleánya volt, ez nem akadályozta abban, hogy barátnőjét fel ne keresse szinte mindennap.

Kedden délután Rutkai ismét a fiatal özevegnyél tartózkodott. A lakásban rajtuk kívül csak a szobaleány volt otthon, aki a konyhában foglalatostkodott. A hálószoba felől hirtelen revolverdörrenés hallatszott, majd, néhány pillanat múlva, az özeveg izgatottan kijött:

— Kérem, — mondta akadozó hangon — azonnal siessen a Bristol-szállodába és hívja el az alezredes urat, mondja, hogy sürgősen szükségem van rá.

Az alezredes egy másik bizalmas ismerőse volt özeveg Liedke Kelemennének.

Amikor az alezredes megérkezett, a hálószobába vezették, ahol a divány előtt holtan feküdt Rutkai százados.

az első pillanatban meg lehetett állapítani, hogy a százados föbelőtte magát és a golyó azonnal kioltotta életét.

A revolver még ott feküdt mellette.

Az alezredes természetesen szükségesnek tartotta, hogy a hatóságokat azonnal értesítse. Özeveg Liedke Kelemennét még az esti órákban kihallgatták. Elmondotta, hogy egész délután együtt volt a századosal, a legkisebb nézeteltérés nem me-

reült fel közöttük, semmi változást nem vett észre rajta.

— Egy pillanatra átmentem a másik szobába — beszéli az özeveg — és a százados ezalatt végzett magával. Mikor visszarohtam a hálóba, ott feküdt a divány előtt, kezében még a füstölő revolverrel.

A százados mindenki gazdag embernek ismerte és most találgatják, hogy vajon milyen lelki rugóztottak közre a tragédia előidézésében.

Harminchat áldozata van a lyoni házbeomlásnak

Lyon, május 11

A két lyoni bérház összeomlásának — amelyről legutóbb részletesen beszámoltunk — összesen harminchat halott áldozata van. Egy kisleányban, amikor kihúzták a romok alól, még volt némi élet, ez is azonban nem sokára kiszívenedett. A két összeomlott ház egyik fala becsuszott mélyen a földbe és ezt is el akarták távolítani, hogy a további esetleges földcsuszamlást megakadályozzák. Ecélből kedd délután robbantottak, de a dörrenés valóságos földrengést idézett elő a városnegyedben, több ház megingott, olyannyira, hogy — egy újabb földcsuszamlás esetén — az egész városnegyed veszélyeztetve van.

A romok eltakarítása tovább folyik.

Női- és férfiruha, felöltő, tavaszi kabát

A

Legolcsóbb!
Legjobb!
Legelegánsabb!

FIBRA

RUHANAGYÁRUHÁZBAN
BRASSÓ, Kapu-utca 50
BUKAREST, Str. Şelari 3

Mutatványárak:

FIÓKOK:

ARAD
DÉS
KOLOZSVÁR
NAROSVÁSÁRHELY
MEDGYES
NAGYSZEBEN
PETROZSÉNY
PLOESTI
TENESVÁR

Gyermeke ruha	280
Leányka és fiukabát	420
Férfi ruha	685
Férfi treencchoot	685
Női tavaszi kabát	720
Divatos selyem ruha	780

a legfinomabb minőségig

Buziás gyógyfürdő (Román Hauheim)

páratlan szénsavas rádióaktív sós-savas forrásvizekkel. — Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos, érelmeszesedéses szív és vérkeringési zavaroknál, vesebaj, vészegénység, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén. Női betegség, a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetében a legjobb eredménnyel. Természetes szénsavas, sós-savas fürdők, ivókurák, szakszertű orvosi kezelés, kintűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal. — Uj modern uszoda, naplányes stranddal. — Fűrdőidény május 15-től október 1-ig. — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld:

Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T. Fűrdőigazgatóság: BUZIÁS (Bánát)

KACKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI GAGEL KENYÉR

Claude Farrère, aki Doumer mellett állt...

Claude Farrère, aki Doumer elnök mellett állt, amikor lelték, és aki szintén kapott két golyót a karjába, interjút adott 1922-ben Konstantinápolyban, ahol török barátsága miatt ünnepltek. Rechad bey konakjában lakott vendégségben. Kissé féloldalt fordította a fejét, ajkára, orrára, ahogy beszélni kezdett, finom intelligencia jött ki.

— Ön bizonyára emlékszik arra, — mondottam neki a beszélgetés során, — hogy két évvel ezelőtt a német köztársaság elnöki székét Gerhardt Hauptmannnak akarták felajánlani. Mit gondolt, nem volna-e csakugyan célszerű, ha írók és tudósok, akik tudvaleg a legjobbszándékú emberek, kormányoznák az országot...

— Nem vagyok ezen a véleményen. Sokkal helyesebbnek tartanám, ha az országokat, nagyiparosok, nagykereskedők és bankárok kormányoznák.

— De a franciák és németek közt fennálló feszültséget mégis... azt remélem... nem tartja jóravezetőnek...

— Sőt! Még fokozottabb szigort kellene alkalmazni a németekkel szemben! A hibát Wilson és Lloyd George követték el, akik a versaillesi békét olyan lazán kötötték meg, hogy Németország könnyen kijátszhatja. Anglia nagyon téved, ha azt hiszi, hogy Franciaországot engedékenységre bírhatja. Meg vagyok győződve, hogy Anglia, német- és oroszbarát politikája miatt, nagyon meg fogja járni. Kijelentem Önnek, Anglia ma az az állam, amelyik a legjobban oán veszélyeztetve.

— Milyen államszövetséget tartana Ön a leghasznosabbnak?

— A francia—olasz—spanyol latin szövetséget. Ha a latinok összefognak...

— Társadalmi kérdésekben mi az Ön véleménye?

— Elítélem a tulzókat. De, mint író, a legkülönbözőbb világfelfogású emberekkel érintkeztem. Nagy szerencsémnek tartom, hogy Anatole France barátai közé számíthatom magam, viszont Léon Daudetval való összeköttetésem sem tagadom le. Ugyanígy csak büszke lehetek Poincaré barátságára.

— Mi a véleménye a politika és az irodalom viszonyáról?

— Semmi közük nincs egymáshoz.

— Ebben az esetben miben látja Ön az író feladatát?

— Abban, hogy szórakoztassa a közönséget. Ez az egyetlen hivatása.

— Még csak egy kérdést: mennyi jövedelme van Önnek évente?

— Nyolcvanezer frank.

Ez 1922-ben volt. Azóta 1925-ben megismételte ezt az interjút és fenntartotta összes állításait. Most pedig, 1932-ben, a háborús írók kiállítását nyitotta meg az írók részéről...

Benamy Sándor

Reakciós diákszavargások Spanyolországban

Madrid, május 11.

A katalán függetlenségi mozgalom elensúlyozásaképpen Spanyolország egyes városai napról-napra hevesebbé válnak a diákszavargások. Saragossában a spanyol diákok benyomultak a katalán szervezet helyiségébe, összetörték annak berendezését, majd a közbelépő rendőrséget is megtámadták. Az egyetemi hallgatók és a karhatalom között elkecseregett közelharc fejlődött ki, amelyben számos katalánellenes diák és egy rendőr is súlyosan megsebesült.

Forum Mozyó Brassó

Ma és holnap

Salamon Béla,

a népszerű pesti komikus, Fritz Schulz és Maria Paudler az

„Öfelsége, a vigéc”

című beszélőfilm főszerepeiben 100%-os német beszélő filmvígjáték a konfekciós bransból.

Hon. Super-Film Brassó.

Legújabb Fox heti-híradó.

Még mindig terebélyesedik a Kreuger-botrány

Ujabb 20 letartóztatás van küszöbön

Stockholm, május hó 11.

A Kreuger-konzern világgraszló bűnügyi botrányában a vizsgálat még mindig olyan visszaéléseket és hamisításokat fedez fel, amelyek újabb letartóztatásokat tesznek szükségessé. Megállapították, hogy

Kreuger és legközelebbi munkatársai-

nak tizelmeiről a vállalatnak még számos magasrangú tisztviselője is tudott, sőt azokban tevékeny részt is vett.

Ennek ellenére a szóbonforgó tisztviselők nem jelentek meg a vizsgálóbizottság előtt, hogy rendelkezésére bocsássák valóságait. Azt hiszik ennél fogva, hogy a tisztviselők köréből további 20 letartóztatás áll küszöbön.

Doumer halála után...

Egy hónapi gyász a meggyilkolt elnökért

Tiltott műtétekből tartotta fenn magát a merénnyel

Páris, május 11.

Doumer elnök halálát egész Franciaország gyászolja. A köztisztviselők egy hónapig gyászruhában kötelesek megjelenni hivatalukban, csüörtörtökön pedig, a teme-

Doumer utolsó arcképe

tés napján, egyetlen színházban, moziban sem szabad előadást tartani.

A ravatal elé a zárandókok egész tömege vonul. A felvonulás szerda estig tart, amikor a holttestet átszállítják a Notre-Dame-székesegyházba.

A temetésen Tardieu mondja a búcsúbeszédet és azon, az angol király képviselőjében megjelenik a walesi herceg is. A család kérésére Doumer elnököt nem a Pantheonba — ahogyan eredetileg ter-

veztek, — hanem az egyik párisi temetőben levő családi sírboltba fogják eltemetni.

A rendőrség tegnap egész nap tovább folytatta a merénnyel, Gorgulow Pál, valamint az időközben letartóztatott feleségének kihallgatását. Az asszony elmondja, hogy a múlt év nyarán ment Gorgulowhoz feleségül és ötven ezer frank hozományt vitt a házasságba. Tulajdonképpen ez volt az egyedüli megélhetési forrásuk, mert Gorgulow csak Párisban keresett orvosi működésével valami keveset. Monacóban, ahova kiutasításuk után mentek, egyáltalában nem folytatta mesterségét. Az utóbbi időben szűkösen éltek.

A továbbiakban az asszony elmondta, hogy férje állandóan revolvért hordott magánál és, amikor az elmúlt héten Párisba utazott, végrendeletet készített. — Meg is kérdezte tőle, minek a végrendelet. Hát ha történik valami baj velem, — felelte.

A vizsgálat megállapította egyébként, hogy Gorgulow orvosi működése főleg abban merült ki, hogy tiltott műtéteket hajtott végre nőknél, akiket erre a célra el tudott csipni magának.

A rendőrség tegnap kihallgatta Reynault igazságügyi minisztert és Pietry honvédelmi minisztert, akik szintén résztvettek a kiállításán, amelyen a merénnyel történt.

Érdekes különben, hogy a merénnyel az egyik orosz emigráns annyira szívére vette, hogy tegnap leugrott párisi lakásának emeleti ablakáról és szörnyethalt. Búcsulevelében azt írja, hogy nem tud tovább élni így, hogy Gorgulow ilyen súlyosan megbecstelenítette az orosz emigrációt.

A lovagiasság szabályai szerint

Véres leánypárba a legényért

Előre megbeszélt feltételek mellett szabályos harcot vívott két szerelmes leány a falu kutja mellett

Dicsőszentmárton, május 11.

Egészen szokatlan, régies izű és bőséges romantikájú esettel kapcsolatban derített világosságot a napokban a csendőrség Kisküküllőmegye egyik román lakossága kis falujában, Csergeden.

Napokkal ezelőtt a falu kutja mellett összezuzott koponyával, eszméletlen állapotban találtak rá Santimbrean Anna 25 éves hajadonra. Beszállították a faluba és ápolás alá vették. A csendőrök megkísérelték kihallgatni, de sebláz gyötörte a sebesültet, magas lázban feküdt, élet és halál között lebegett s öntudatát egyetlen percig se nyerte vissza. Így aztán a kötelek vizsgálatot anélkül kezdet meg a csendőrség, hogy a még életben levő áldozat valami utbaigazítást adha-

tott volna. Az ilyenkor szokásos kérdések merültek fel: volt-e haragosa a leánynak és ki járt abban az időben, amikor a merénnyel történt, a falu kutjánál? A vizsgálódás vezetett is valami eredményre. Megállapították, hogy Spantacean Mária 25 éves leány volt még abban az időben a falun kívül eső kútnál, többen is látták, amikor arra ment és amikor visszatért. Aztán az is kiderült, hogy a két leány az egyik falubeli legény miatt haragot tartott egymással.

Ennyi volt mindössze az a gyanú, ami miatt a csendőrség Spantacean Mária őrizetbe vette és vallatni kezdte. A leány azonban konokul és kitartóan tagadott s elfogadható bizonyítékot nem is lehetett felhozni ellene semmit. Már-már

ugy állott a dolog, hogy a titokzatos kut mellett tragédia felderítetlen maradt, amikor a súlyos beteg áldozat állapotában hirtelen javulás állott be. Santimbrean Anna visszanyerte öntudatát s hosszas faggatás után szenzációs vallomást tett.

Kiderült, hogy a két leány formális párba vívott egymással a falu kutjánál s ebben a furcsa párbaiban Spantacean Mária kedvezett a szerencse, aki vetélytársát egyetlen hatalmas ütessel leütötte s aztán maga is megborzadva vakmerőségétől, elmenekült.

A különös leánypárba oka természetesen legény volt.

Mindketten ugyanabba a legénybe voltak szerelmesek, aki tudta ezt, viszont maga se tudott választani közöttük.

Lemondani a szerelméről egyik leány se akart s így elhatározták a párba. Lőfegyvert nem tudtak keríteni s ezért az ősi szerszáma, a furkósbóra esett a választásuk. Kijelölték a helyet a kut mellett kis tisztáson s aztán megbeszélték a késő esti időt.

Mindketten pontosan megjelentek, egy kicsit sirtak, aztán érzékenyen elbúcsúztak egymástól s megesküdtek, hogy abban az esetben, ha a vesztet nem halna meg, sohasem árulja el a másikat.

Aztán megragadták a botokat. Spantacean Mária volt a gyorsabb s

Santimbrean Anna bezuzott koponyával terült el a földön, mielőtt üthetett volna.

A csendőrség szembesítette a két leányt és a szembesítés során bebizonyosodott, hogy a súlyosan sebesült leány vallomása pontosan fedi az igazságot. A vádolt mindjárt az első pillanatban azzal támadt áldozatára, hogy megszegte az esküjét, mert nem lett volna szabad árulkodnia. Santimbrean Anna viszont azzal mentegetődzött, hogy immáron nem haragszik senkire, megbocsát vetélytársának is és nem kívánja a megbüntetését. Spantacean Mária ellen azonban ennek ellenére is megindult az eljárás, súlyos testisértés miatt. Érdekes, hogy a falusiak rokonszenve inkább a győztes, de győzelme miatt a bíróság elé kerülő Spantacean Mária felé fordult, akiknek így bizonytalanság az az elégtétele, hogy megnyeri magának azt a legényt, akiért olyan vitélül forgatta a furkósbót.

Törökország érdekes csereüzlete a Szovjettel

Moszkva, május 11.

A félhivatalos Tass-iroda jelentése szerint Izmet pasa és Tefvikim bej moszkvai tárgyalásainak eredményeképpen a szovjet kormány 8 millió dollárnyi áruhitelt nyújt Törökországnak. Törökország gépeket vásárol ilyen összegben és ugyan-csak természetbeni szállítással fog törleszteni.

A CFR revolvere és a kisémmizett vasúti munkások

Csikszereda, május 11

Ezt is csak nálunk teheti meg a vasúti vezérigazgatóság!

A múlt év szeptember 15-én Csikmegye területén rengeteg kinevezett vasúti munkás mondott le összes jogairól. Természetesen nem hazafiasságból és nem is a CFR-rel szemben érzett forró szeretetből. A vasúti vezérigazgatóság azzal fenyegette meg őket, hogy amennyiben ezt az áldozatot nem hozzák meg, úgy minden illetmény és szerzett jog elismerése nélkül bocsátják el őket, míg ha irást adnak, hogy jogaikról lemondanak, végkielégítéssel megkapják 3 havi fizetésüket. Röviden: a vasúti vezérigazgatóság revolvert szegzett a vasúti munkások mellé.

A júniusi és júliusi tömeges vasutas-elbocsátás megfélemlítette a munkásokat. Aláírták a kért nyilatkozatokat, amelynek értelmében — ígéret szerint — megkapják három havi fizetésüket s aztán mehetnek, amerre akarnak, mert más követelni és kapnivalójuk nincs a CFR-től.

Azóta kerek hat hónap telt el, de azt a három havi fizetést, azt a tál lencsét, amiért lemondtak minden jogukról, még mindig nem kapták meg. Viszont állásaikból is kikerültek, s azóta nyomorognak. Most perre szánták el magukat a szőszegő CFR-rel szemben.

Ápolja és őrizze meg szájának és fogainak egészségét Pebecoval.

Közgazdaság

Tanódy Endre:

CORTEANU LÉGI TÁMADÁSA

Az infláció ellen, amely állítólag nem lesz és állítólag nincsen, a támadások egyre sürűbbek, hevesebbek és koncentráltabbak lesznek. Mint Ady szerelmes verse nemlétező tiához, „Fiam, ki nem vagy!” felkiáltással a fennálló rendetlenség minden szerződött híve elmondja tiltakozását az infláció ellen és senkinek, — legalább is közülök senkinek, — nem jut az eszébe felvetni a kérdést: — miért kell állandóan tiltakozni és harcolni az infláció ellen, mikor az elhivatottak közül senki sem akarja és mindenki közülök mindent megteszen, hogy be ne következzen?

Ennek a kacsalábban forgó tündérvárnak nyilván az az erőssége, hogy egyelőre déli-hábszerűen uszik felénk a reménységek láthatárán és ezért földi fegyverek nem fognak rajta. És nyilván ez indította Corteanut is, a kormány pénzügyi érverszállítóját arra, hogy most a rádió útján légi támadást intézzen az infláció ellen. Ez a légi utánpótlás érvekkel, felettébb szükséges, mert a kormánynak azt kell tennie egyelőre, amit Risték mondanak, de, hogy ez a szomorú alárendeltség ki ne derüljön, szükség van egy gazdaságpolitikusra, aki megmagyarázza, hogy a tudomány és gyakorlat követelményei kívánják azt, ami történik és ami a valóságban azért történik, mert a francia hitelező érvényesíti minden hitelező évezredes történelmi rendelkezési jogát.

Nem lehet elkerülni az olcsó szójátékot, hogy Corteanu a rádió leadóján át ezuttal csakugyan a levegőbe beszélt.

Népszerűen, hogy mindenki megértse, — már amennyire lehet, — azon kezd, hogy a pénzügyi érverszállítóját arra, hogy a kormány minden ezres bankot kétféle vágna, az egyik felét megtartaná magának, a másik felét visszaadná a tulajdosának és ezresnek nevezné továbbra is mindkét bankjegyet. Ennek ő szerint az lenne a következménye, hogy rövidesen ezt az új ezrest is kétféle kellene vágni és így tovább, a végtelenségig kellene aprózni a pénzt. Ez az infláció.

Azután felállítja az ismert „tulprodukción” tételt, hogy mindenből nagyon sok az áru, termelni egyelőre nem érdemes, mert veszteséget jelent, tehát a pénz igen helyesen elbujik, mert kölcsön adni nem lehet és nem szabad. Ami történik tehát, az öszerinte egészen logikus és helyes. Termelés tehát nincsen és nem lesz, míg az áru el nem fogy.

A nehézség azonban éppen itt kezdődik, a mikor felvetődik a kérdés, hogyan fogyjon el az áru, honnan vegyen a fogyasztó, illetve fogyasztójelölt pénzt, hogy az árut megvásárolja és elfogyassza? A pénzt meg kell keresni és pedig a nagy fogyasztó tömegek a bibliai átok óta munkával kell a pénzt keresniük, termelő munkával, mely viszont Corteanu szerint helyesen szünetel, a pénztulajdonosok érdekében mindaddig, míg ők nem fogják nyereségesnek találni a pénztűk forgatásba hozatalát és a termelés megindítását. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az áru a pénzrejtők sok százezren vannak, köztük szakácsnők, varrónők és nyugalmazott csempészek, akiknek feladatuk lesz a termelés megindításának helyes időpontját megállapítani. A hibás kör tehát pontosan zárul. Nincs termelés, míg az áru el nem fogy, viszont az áru nem fogyhat el, míg a tömegek termelés útján keresethez nem jutnak. Így néz ki a megoldás és így van kiküszöbölve az infláció és mindez abban a feltételben, hogy csakugyan termelés van.

Tultermelés azonban csak abban az értelemben van a valóságban, hogy az embereknek nincsen pénzük vásárolni. Egy kalap is „tultermelés” ha seniknek sincsen annyi pénz, hogy megvegye. Tultermelésről beszélni például Romániában, ahol nyersanyagok ki-
vül semmi sincsen? Ahol a háború óta a falusi igényjogosultak szálmalmas sárfészkei ki-
vül építkezés csak Bukarestben folyt, hogy husz éve az ország nem épít házakat! És tultermelésről beszélni ott, ahol a lakosság normális növekedése mellett építkezés nélkül is egyre kevesebb a lakásszükséglet, mert az emberek

összehúzódnak és a rohamosan proletarizálódó tömegek odvakban és pincékben bujnak el, felszabadítva az embernek való lakásokat! És miből van itt sok? Sok talán a ruhája, vagy a lábbelije az embereknek? A falusi lakosság a konzervatív kretének zsolozsmái és szerencsekívánatai közepette tér vissza ősi ruházatahoz és életmódjához és akik már tízéve cipőben és csizmában jártak, most viszont a bocskorhoz, nemzetiségre való tekintet nélkül. A városi tömegek szó szerint le vannak rongyolódva, mindenki a maga osztályhelyzetéből kiindulva, gyors ütemben halad két-három lépcsőt gurulva lefelé és a legjobb módú emberek azt hiszik, hogy dícséretes példát adnak, hogy éveken át nem vesznek kalapot és dicsekszenek vele, hogy kifordították a ruhájukat.

Az egész tételt tehát türes és hamis, elejétől végig. Az igazság az, hogy az infláció hatalmas vállalkozó nyereségei és a párhuzamosan üzött, senki által nem üldözött uszóra a tömegeket kifosztották és a stabilizációs defláció egyszerűen elkobozta azt, ami még megmaradt. Elkobozta mindenekelőtt a mezőgazdától, akinek bukásán eleinte mulattak a tudósok és merkantilisták, de akik most magukkal rántották a mélységbe mindazt, ami még megmaradt. Lásd konverzió.

A monopol után —

50 lejű akar keresni az állam 1 liter szesznél

A szeszgyárak 18 lejű, a kereskedők és itálárusok 7 lejű kapnak, a többi az állam magának vindikálja

Bukarest, május 11.
A pénzügyminiszteriumban tegnap megbeszélések folytak a szeszmonopólium bevezetését előkészítő Bratescu államtitkár és a szeszgyárak megbízottai között. Az értekezleten az államtitkár bejelentette, hogy

a pénzügyminiszterium a monopolszesz árát literenként 75 lejben akarja szabályozni,

még pedig a következőképpen: a szeszgyárak 18 lejű kapnának egy liter szeszt, a szesznyereskedők és kiskereskedelmi eladók 7 lejű, míg a fennmaradó literenként 50 lejű az állam kapja.

A szeszgyárak a bejelentést nem nagy lelkesedéssel fogadták, mert szerintük az egész kalkulációs bázis rossz, minthogy

De a magángazdaság összeomlása, az egyedek vele járó nyomora és lelki szenvedése még nem volna kényszerítő ok arra, hogy az állam pénzügyi gondoskodjék a termelés megindításához. Ne legyünk szemforgatók és alszentek. A mi gazdasági és társadalmi rendünk nem úgy van megkonstruálva, hogy a társadalom gondoskodjék gyermekeiről, hanem éppen megfordítva, a gyermekeknek kell a mamáról gondoskodni. Míg az állam a maga szükségleteit és mellesleg, de főként az államhatalom részeseinek a szükségleteit fedezni tudja, addig nem fogja magát gyökeres lépésekre ragadtatni az úgynevezett polgár kedvéért. A polgár évezredek óta megtanult élni, — gondolják, — majd csak megérkeznek is. Hanem mikor aztán maga az állampénztár kezd légzési nehézségekkel küzdeni, akkor már ki kell nyitni az ablakokat! A középkori fejedelmek is akkor kezdték a pénzt keverni, — ez volt akkor az infláció, — mikor nekik kellett a pénz, nem az alattvalóknak.

Hát ez az a feltétel, ami bekövetkezett és aminek az inflációt elkerülhetetlenül és rövidesen maga után kell hoznia. Visszaadom a szót Corteanunak, hogy ezt bebizonyítsa. Egy nappal később, hogy légi érvei nyomtatásban megjelentek, Corteanu újabb cikket írt, most már az állam tartozásairól a szállítóknak. Mint ismeretes, ez a tartozás most mintegy tíz milliárd lej. Erről a tételtől Corteanu ezt írja: „Az állam nem tudja hitelezőit kifizetni, csak, ha inflációt csinál, azaz meghamisítja a pénzt. De viszont ezek a hitelezők a Banca Nationalától vették kölcsön, amivel az állam nekik tartozik. A nemzeti bank nem

75 lejes szeszár mellett nem lehet versenyezni az üstön főzött pálinkákkal.

A szeszgyárak szerint elég volna, ha az állam a tervezett 50 lej helyett 25 lejű kapna, a gyárak és a kereskedők pedig literenként 35 lejű kapjanak, mert az előirányzott 25 lejűből nem tudják az előállítási költséget és a kereskedők normális hasznát fedezni. Így 60 lejű volna a forgalomba hozott szesz ára, amely mellett meg lehet védeni az állam és a szeszgyárak érdekeit a gyümölcspálinkákkal, illetőleg a kisüstökkel szemben.

Az értekezleten az elleneteket nem sikerült áthidalni, további megbeszélések lesznek. A miniszterium az eddigi tervek szerint évi egymilliárd lejű akar bevételezni szeszből, amelynek évi fogyasztását egyelőre két ezer vagonban irányozta elő.

Sulyos deficittel küzd a posta is

Tarifaemelés és racionalizálás

Bukarest, május 11.
A postaügyi vezérigazgatóság kérésére tegnap összeült a közlekedésügyi miniszterium tanácsszerve, hogy a posta több fontos előterjesztése fölött döntsön. Az ülésen, amelyen Valcovici miniszter is részt vett, Mihail D. Joan vezérigazgatóhelyettes bejelentette, hogy

miután a posta sulyos deficittel küzd, szükség van a posta bevételeinek fokozására.

Erre két lehetőség van, az egyik az, hogy a lehetőség szerint racionalizálják a postai szállítást és távirat-szolgáltatást, és ezzel olcsóbbá tegyék az ipar és a keres-

kedelem számára a postai szolgálat igénybevitelét, a másik pedig az, hogy egyes tarifaemeléseket léptetnek életbe.

A vezérigazgató a tarifaemelésre vonatkozólag mindjárt előterjesztést is tett, mégpedig, hogy

a levelezőlapok árát emeljék fel 2 lejről 3 lejűre,

A bizottság csak hosszas vita után járult hozzá a levelezőlap díjának 1 lejjel való felemeléséhez, amely legfőképpen a kereskedelmet fogja terhelni, mint olyan réteget, amely leginkább használja ezt a levelezési formát.

A posta racionalizálási szolgálatára vonatkozólag, a vezérigazgató az alábbi előterjesztéseket tette:

Különböző kedvezményeket léptet életbe a posta a táviratoknál. Az újságok szállítási díját meghagyja, de 50 grammról 100 grammra emeli fel a sulyhatárt. Kedvezményeket léptet életbe a posta a csomagszállításnál. Leszállítja a katonáknak, tanulóknak, kórházi betegeknek küldött csomagok díját is. A pénzesutal-

Antinevralgic
DR NANU MUSCEL
az egyedüli gyógyszer influenza, migrén, idegzsákák stb ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (osztályban) van.
Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban. SZF 17171

engedheti meg, hogy adóssai elértéktelenedett pénzben fizessenek neki, mert hiszen főfeladata a lej stabilitásának fenntartása. Viszont azt sem teheti a nemzeti bank, hogy lelikvidálja a bankokat és iparvállalatokat, amelyek fizetképtelenné váltak, éppen azért, mert az állam nem fizet nekik. Ennek a nehéz problémának úgy kell megoldódnia, hogy se infláció ne legyen, se az iparvállalatokat és bankokat ne kellessen tömegesen lelikvidálni.

Azaz: — az állam csak inflációval fizethet, de infláció nem lévén lehetséges, nem lesz fizetés, viszont ebben az esetben megbuknak a legnagyobb iparvállalatok és bankok, de ennek szintén nem szabad megtörténnie! Emlékeznék bizonyára arra az elterjedt mondásra, hogy Shakespeare vagy jól kell adni, vagy sehogy, de adni muszáj. Ez hajszára ugyanaz a logika. Inflációval nem szabad fizetni, infláció nélkül nem lehet fizetni, de fizetni muszáj!

És az ország egyik legokosabb, legtanultabb embere, aki Európában is bárhol megállná a helyét, kénytelen ilyen következtetésekhöz jutni, mert, mint érv-utánpótló, kénytelen az örök refrénhez visszajutni, hogy ceterum censeo, — az infláció, amelyik nincsen; eltörölendő!

És ezek után kérdem, mi van a levegőben: — a támadás, vagy az infláció?

ványok díját leszállítja, viszont az eddigi 10.000 lejes maximális értékhatárt 30.000 lejűre emeli fel. A képeslevelezőlapok díját 4 lejről 5 lejűre szállítja le. Expressz-szolgálatot létesít a posta csomag és pénzküldeményre. A helyi távirati díjat szavanként 1 lejűre szállítja le. Bevezeti a posta az éjjeli továbbítandó, minimális 25 szavas táviratokat, amelyeknek 1 lejű lesz a szavankénti díja azzal, hogy reggel lesz a távirat kézbesítve.

Rendkívül előnyös távirati rendszereket fog életbeléptetni a kereskedelem, ipar és sajtó számára.

A posta reméli, hogy ezzel az átszervezéssel és a levelezőlap díjának 1 lejjel való felemelése révén valamennyire egyensúlyba tudja hozni deficités mérlegét.

Román-japán gazdasági kapcsolat

Bukarest, május 11.

Románia külkereskedelme szempontjából eléggé jelentős japán-román tengerhajózási egyezmény megkötéséről folynak tárgyalások. Néhány nappal ezelőtt a román fővárosba érkezett két japán kiküldött, akik a következő ajánlatot tették a román kormánynak:

Tekintettel arra, hogy több román cikk igen jó piacra találna Japánban, a japán kereskedelmi hajók egy tengerhajózási megállapodás keretében vállalták ezeknek a cikkeknek Japánba való továbbítását, valamint Japánból Romániába szállítani árut. Románia főleg faanyagokat és sőt küldene Japánba, ahonnan a hajók rizset s szövött anyagokat hoznának vissza. A román küldeményeket Konstancából valamelyik keleti kikötőbe, Alexandriába, Port-Saidba, vagy Konstantinápolyba kellene szállítani, ahol aztán japán hajókra raknák át. A tárgyalások folynak.

★ UTMUTATÓ, A KETTŐS KÖNYVTÉL gyors és könnyű elsajátítására. Nincs többé könyvelési nehézség, mindenre kész minta, a legújabb törvények előírásai figyelmeztetve. Kisebb kereskedelmi és ipari vállalatoknak nélkülözhetetlen. Ára 30 lej. Vidékiek pénzben, vagy bélyegben küldjenek be 35 lejű és postafordultával megkapják a könyvet. (he)

„OLLA”
GUM...?
Követeljen kimondottan eredeti Olla-t mely évtizedek óta elismert és vezető minőség!

Magnesia S. Pellegrino

A legkellēmesebb, leghatásosabb és legolcsóbb hajtószer a világon.

Egyadagos fémdoboz : 10 lej.

MÁJUS 13.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj NapcsALDAL

A PÁRIZSI LEÁNY

Írta: ORBÓK ATTILA

Igazat kellett adni neki. Két nap múlva elutazott.

A plébános ur kikísérte a nagylévai állomásra, Bun állomásfőnök ur pedig a kalauzzal külön fülkét nyitottatott neki. Mert hát a főnök ur is ott volt a Vannay kastélyban, amikor az alispán megtáncoltatta Suzy-t.

Suzy a Pannónia szállodában szállt meg. Amikor kitöltötte bejelentőlapját, odavetette a kérdést a portásnak:

— Mondja... Mágori földbirtokos ur, aki szomszédunk Monostoron, nincsen véletlenül itt?...

— Bizony már majdnem egy félesztendeje, hogy nem volt szerencsénk hozzá, válaszolta a portás. — Pedig azelőtt minden hónapban megfordult nálunk.

Suzanne két napon keresztül a hivatalos dolgokat intézte, a harmadik napot bevásárlásokra szánta. Winkler ugyan átadta neki a cégek névsorát, ahol rendszerint vásárolni szoktak, de Suzy elő sem vette a cédulát. Nekivágott vaktában a városnak, amelyet nem ismert, nézegette a kirakatokat s ahol olyan holmit látott, amely megfelelt, oda bement vásárolni. Nagyon élvezte a bevásárlást, pompásan tudott alkudozni és ugyancsak mulatott rajta, hogy szaktudásán hogy elcsodálkoznak a jámbor pesti boltosok.

A vásár végén rendszerint elbűszkélkedett, hogy ő Párizsban volt kiszolgáló kisasszony, aztán keccses mozdulattal fizetett és bemondta címét, hogy a portékát elküldhessék: Berczelly Zsuzsanna, Pannónia szálloda, első emelet öt....

Ahol csak megfordult, aznap ő volt a téma. „Egy Berczelly.... A Pannóniában lakik.... Olyan elegáns és keccses, mint egy kis princesse.... És azt mondja, hogy kiszolgáló kisasszony volt... Vendeuse.... Nem mindennapi vendő....”

Suzy a harmadik nap délutánján elindult, hogy Katinak és Marinak téli kendőt vásároljon, a vincellér gyerekeinek pedig szvettert. Szép, havas, derűs délután volt. Végigsétált az Üllői-úton, a melybe csöndes vidékies kis utcák torkollanak.... Befordult az egyik kis utcába, amelynek hangulata vonzotta és érdekelt. Eszébe jutott, hogy Párizsban is így szokott barangolni néha, télen, vasár-

nap délutánonként és boldog örömmel töltötte el, ha valamelyik ódon sikátorban egy-egy régi kis kútaeskára, eldugott kápolnára, vagy középkori házra bukkan, amelynek romantikája felidézte emlékezetében Gautier, Hugo és Régnier regényeit, serdülő leánykorának első olvasmányait.... A hőseket akiket szeretett, mert az önfeláldozás ambíciója bimbózott lelkében.

A pesti kis utcákban nem talált régi emlékekre, sivarak voltak, egyhangúak, szegényesek. De azért szívesen barangolt tovább; olyan városban volt, amelyet nem ismert s elszórakoztatták a vidékies, tipegő anyókák, a hólapdázó utcagyerekek, a kis korcsmákból kiszivárgó zeneszó, a kültelki alkony, amelynek szürkéségébe lassan belevesznek a csöndes kis házak.

Elmény volt ez is, a hatalmas Duna gyönyörű panorámája, a Vár és a Nemzeti Múzeum körüli arisztokratikus paloták, az elegáns Andrassy-ut és a Belváros fényárban uszó kirakatai után.

Suzy a kis utcák labirintusában eltévedt. A Práter-utca végén járkált s egy nagy, néma garage-al szemben megpillantott egy kis boltot. „Áruház a Fekete Hollóhoz” diszelgett a furcsa cégtábla a kopott portálé felett. A kirakatban egymás hegyin-hátán ékeskedtek az olcsó holmik, selyemharisnyák, „csekély gyári hibával”, ruhaszövetek, nadrágtartók, diszgyombok, kalapformák, combiné-k, sálak, kötények, minden ami a kispolgári népek hétköznapi és ünnepnapjait öltözködésére csak kell. Néhány nagykendő is ki volt téve, olcsó áron, elég jó anyagból.

— Bemegyek ide nagykendőt venni, villant át az elhatározás Suzy fejében, — legalább pihenek egy kicsit közben.

Sehol sem volt villamos, vagy taxi a közelben.

Belépett a kis boltba, amely zsufolva volt áruval. A pultnál egy öreg, kopasz, sasorru segéd állt, kezében ceruzával és jegyzetettel. A hosszukás helyiség végén, létrán, háttal az ajtónak egy karcsú, sötét ruhás alak ágaskodott s a polcon turkálva a skatulyák között éppen lekiáltott:

Sport

Nagy nemzetközi program volt tegnap Romániában

Unirea Tricolor — Austria amatőr válogatott 1:1 (1:1)

Bukarest, május 11.

Szép játék után a bukaresti együttes nagy értékű eldöntetlen eredményt ért el az osztrákokkal szemben. A vendégcsapat gólját Seifert, a bukarestiek egyenlítő gólját Cărlan rugta.

Román kupamérkőzések:

Csernovitz:

Déli liga—Keleti liga 3:1 (1:0)

Nagyszeben:

Nyugati liga—Középliga 1:0 (1:0).

A mérkőzés egyetlen gólját Juhász rugta. A középliga válogatott csapatában öt brassói játékos szerepelt: Gelb, Zele-nák, Székely, Vogel és Berta.

Bocskai—Universitate 4:2 (1:2)

Kolozsvár, május 11.

A debreceni csapat ezúttal nagyon szépen játszott és megérdemelte a győzelmet. A gólok közül Markos hármat, Má-téffy egyet rugott. Az egyetemi csapatból Sfera és Abrudán volt eredményes.

Biró: Felicianu.

Wacker (München) — Crișana, Türekvés kombinált 1:1 (1:1)

Nagyvárad, május 11

Zuhogó esőben folyt le a mérkőzés, szép, változatos játékkal. A németek kapu előtt bizonytalanok voltak.

Marosvásárhely:

NAC—Mures 2:1 (2:0).

A gólokat Rónai, Kovács rugták. Esett egy öngól is. Czinczer egy 11-es-t kivédett.

Arad:

Gloria—Banatul (Temesvár) 3:1 (3:0).

AMTE—TAC 1:0 (0:0).

Brassó:

Bartholomeu—Gloria 3:1 (1:1). Másodosztályu bajnoki. A bajnokaspiráns Glor-riát a Bartholomeu csapata szép játékkal győzte le. Biró: Melchior.

Gloria komb.—Bartholomeu komb. 1:0 (0:0)

A brassói ACFR Románia legjobb vasutas csapata

Bukarest, május 11.

Két napon át folyt Bukaresztben az összes romániai vasutascapatok bevonása-

Ficamodások

azonnali enyhülése

Sloan's Liniment állandó melegítő, csillapító hatása azonnali enyhülést és jóérzést ad. Behatol a fájdalmas testrészbe, anélkül hogy az dörzsölni kellene vele. Egyenesen a baj okait hat, a lüktető idegekre és a megsérült szövetekre. A fájdalmat azonnal enyhíti. Használatunk Sloan-t rheuma, zsába, ischias, hátfájás, ficamodás, törés és mindenféle izomfájdalom esetén.

Egy üveg ára 75 Lel.

SLOAN'S LINIMENT megöli a fájdalmat

val a „CFR-olimpiász”. Az elődöntők két csoportban folytak és kétszer 15 perces küzdelmekkel, kiesési rendszerrel történtek.

I. csoport: ACFR—Chitila 1:0 (0:0), ACFR—Constanța 2:0 (0:0). ACFR—CFR Kolozsvár 3:0 (0:0).

II. csoport: CFR Bukarest—CFR Piski 3:0 (1:0). CFR Bukarest—Craiova 4:0 (2:0).

A döntőbe a brassói ACFR és a bukaresti CFR jutottak:

ACFR (Brassó)—CFR (Bukarest) 2:1 (0:1). A győztes gólokat Vajda és Ströck III. rugták. Az ellenfél Gebrovski révén ért el eredményt. A döntő mérkőzés fé-

nyes külsőségek között, Mihály vajda jelenlétében folyt le. A brassói vasutasoknak meleg szavak kíséretében Jonescu vasuti vezérigazgató adta át a vándorkupát.

Az Újpest Hollandiában

Hága, május 11.

Az Újpest csapata kedden este fény-szórókkal megvilágított pályán mérkőzött a holland VUC csapatával. A hollandok tulerélyes játékkal eldöntetlenre vitték a mérkőzést, amennyiben a gólarány 1:1, félidőben pedig 1:0 volt az Újpest javára. Az Újpest egyébként csütörtökön a holland válogatottal veszi fel a versenyt.

APROHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szö 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szö. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

GARANTÁLT TARTÓS férfi harisnya 30.—, női 45.—, gyermek 40.—, férfi stucni 30.—, gyermekzokni 25.—, vastag harisnya fejelés 25.— lej. Brassó, Str. Nicolae Filipescu 59. 17835

350—400 mázsa prima réti széna és sarju eladó. Szép Ödönnél, Tg. Secuesc. 17775

Keresek luxus-autót megvételre Chevrolet vagy új Ford márkát. Bemutatást kérek. Sára, Alsórákos. 17864

Zongora bérbe adó. Brassó, Lópiac 30. Ugyanott női és gyermekruhákat, kabátokat készítenek. Házivarrást vállalk. 17865

Allást keres

Perfekt német, bőrkészítéshez értő szücs állást keres. Vachter János, Szatmár, Str. Dragalina 62. 17858

Allást nyer

Tanuló és varróleány sürgősen felvétetik. Jelentkezni Cal. Dorobanti 47. II. 17871

Keresek jó szakácsnőt férj nélkül. Mociornita, Leon Voda 14. Bukarest. 14870

Iskolázott inast keres speciális rádiójavító műhely, reggel 8—9 között. Smárden 14. II. emelet. Bukarest. 17872

Varrónők fehérnemű készítéshez felvétetnek. Rosenberg Brarov, Reg. Carol 36. udvarban. 17868

Nem Kiárusítás

Nem Végeladás

Nem Üzlet-feloszlás

De állandó Olcsó-árak

ELBE

-ben BRASSÓ, KAPU-U. 50.

Lakás

Junius 1-re kiadó öt szobás teljesen modern lakás, valamint azonnalra két szobából álló irodahelyiség. Érdeklődni Banca Marmorosch Blank és Co.-nál. Brassó. 17826

Keresek három szobás LAKÁST, lehetőleg kerttel, július 1-re vagy előbb. Ajánlatokat továbbít „Saxonia” hirdetőiroda. 17866

Levelezés

Koma írjon, de a mi jelgényre, különben nem ismerem ki magam. Kellemes ünnepeket! Üdvözlő A. k. 17867

Vegyes

Teschler Lajos okl. fogász. Bukarest, Str. Buzesti 27. Fájdalom nélküli fogkezelést, tömést, valamint fogtechnikai munkákat jótállás mellett vállalok. Régi arany munkák át-dolgozása, kaucsukjavítások, 4 óra alatt végeztetnek. Jutányos árak! 17866

Megfejttem életemet! Születési idő megirandó. 20 lej válaszbélyeggel. P. Stampf Baia-Buzias. 17869

HÖLGYEK! Az egyetlen magyar nyelvű divatlap a „Párisi Divat”, a női divaton kívül gyermekdivatot, női kéziúnnka, irodalom és a háztartás minden ágáról is tájékoztat, ma már csak 25 lejbe kerül! Postai küldésnél még külön 5 lej portóra is küldendő. Egyen-ilyen árban elfogadjuk előfizetéseket 3, 6 és 12 hónapra is. A Brassói Lapok Könyvostálya.

Miniszterek és kereskedősegédek, tábornokok és hivatalosok, egyetemi hallgatók és gimnazisták, előkelő urikisasszonyok és varrónők, világhírű művészek és kis színésznők, írók és írók egyformán szórakoznak

Grätzer:

Fejtorna

cima könyvevel. 2500 rejtvényt (megfejtéssel együtt) 50 keresztrejtvényt, 350 elmesort, sakk, optika, hibakép, rejtvényt, humor, híres emberek rejtvényt stb. Ara 90.— postai küldéssel 100.— utánvétellel 115.— lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvostályaiban.

Eladó:

Masszív üzleti portál, cserfából. 3 kirakattal, 1 ajtóval, Wertheim pénzszekrények; 1 regisztráló kassza, 1 automatikus Hess mérleg Karl Fröhlich & Cie vaskereskedésében Brassó. Hosszu-u. 39

ELADÓ

20 tehén, jól bevezetett, kitűnő fekvésű bukaresti tejgazdaság, felszerelés és vevőkörrel. Cim: Moșia Dă măroaia Băneasa.

Új autóbusz-járat CSUCSA—ZILAH között:

Indul Csucsáról	6.30	Indul Zilahról	13.30
Indul Vármezőről	7.30	Indul Vármezőről	14.30
Erkezik Zilahra	8.30	Erkezik Csucsára	15.30

Csatlakozása van a Nagyvárad és Kolozsvár felőli vonatokhoz.

Jobb nincs, mert nem lehet

Mezőgazdasági, konyhakerti és virág-művelés romániai irodakata:

Honori Nag

Arjegyzék ingyen! vezet!

Cluj, Str. Reg. Maria 41.

B. L. Kocsis Béla Felelősszerkesztő:

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotációs nyomtatása.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófővárnyegye részére Dáva, Str. Ion Creanga 2 Telefon 17. (Balogh Géza).

Központi szervezők pénzfelvételei jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tájékoztató készíttél szolgálat.